

OPONENTSKÝ POSUDEK

bakalářské práce **Nikoly Voráčové**,

studentky III. ročníku oboru *Archivnictví-Historie* na FF UHK,

Soukromí zemědělci za kolektivizace ve vybraných obcích Pardubicka (1949–1960)

Vedoucí: prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc., HÚ FF UHK, 2018, 42 s.

Předložená bakalářská práce se vymyká z tradičního schématu absolventských prací, které se věnují socialistickému zemědělství v regionech Československa, již svým názvem. Autorka si předsevzala zmapovat nikoli kolektivizační proces prizmatem stranicko-politických struktur, nýbrž situaci soukromých zemědělců Pardubicka v průběhu kolektivizačního procesu. Ačkoli toto téma není nové, rozhodně přispívá jako celek k prohloubení znalosti o situaci soukromých zemědělců v dané době, především ve vztahu k zemědělské kolektivizaci v daném regionu. Volbu tématu lze proto jistě ocenit.

Bakalaureantka rozdělila svou práci do čtyř základních kapitol. Postupuje vcelku logicky: od obecného syntetického uchopení a rešerše dnes známých rámců kolektivizačního procesu, přes vymezení právní, až po regionálie v posledních dvou kapitolách, které vcelku logicky dělí na předúnorovou a poúnorovou dobu.

Práce má mnoho charakteristik dobré kvality prezentovaného odborného textu, které je třeba ocenit. Text dodržuje přesný (až na několik pomínutelných detailů) patřičný citační úzus. Technický aparát práce je prezentován v přehledné formě a prostudovaná literatura je na dostačující (nikoli však vyčerpávající) úrovni. Oceňuji také čtivost textu a jeho logickou následnost, které se v práci dobře projevují. Argumentace bakalaureanty je racionální a vyplývá z ní, že N. Voráčová má skutečně osvojené základní znalosti celé problematiky. To jsou nesporně pozitivní přínosy práce.

V prvních dvou kapitolách nacházíme ovšem také některá tvrzení, která by bylo třeba dovysvětlit, případně doplnit, neboť v textu vytváří jisté nejasnosti. Jakkoli chápu, že širší úvod práce tohoto typu vyžadují, zdá se mi v některých místech, že tvrzení jsou poněkud zjednodušená. Byl bych proto rád, kdyby se bakalaureantka vyjádřila v průběhu obhajoby k následujícím otázkám:

- (s. 15) tvrdí, že k distribuce letáků předcházela jednání ve vládě/parlamentu a ministerstvech, nicméně to není tak jednoznačné. Otázka: existuje ministerský výnos Ďurišův, týkající se propagace v tomto bodě, který předcházela vlastní letákové akci?
- (s. 19) – jak a kým byl Ďurišův první návrh připomínkován? Jde o změny nikoli nedůležité.
- (s. 20) – kdy tedy došlo k tomu, že JDZ mohla mít, ve výjimečných případech, alternativní jméno, nikoli jen „Jednotné zemědělské družstvo v ...“? Existovala tedy

v tomto smyslu v Pardubickém kraji „čestná“ družstva, spojené se jménem nějakého státníka či události?

- (s. 21) tvrdí: „*Při odměňování členů se již téměř nedbalo na vložené výměry půdy, ale téměř výhradně na množství odvedené práce.*“ Nicméně citace pochází z Průchy (2009), zatímco problematika byla u III. typu složitější (srov. c.d. Urban; Boštík). Otázka zní: v kterých případech tedy docházelo u III. typu JZD k výplatě na základě odvedené práce, kdy se přihlíželo k vložené půdě a jsou známy nějaké smíšené typy vyplácení družstevníků u III. typu?
- (s. 23) – dá se zjistit, z jakých stran NF byli poslanci, kteří se zúčastnili v říjnu 1947 uvedeného shromáždění? Lišily se nějak jejich diskusní příspěvky?
- (s. 29) – ano, akce „Kulak“ byla na ÚV KSC hodnocena tak, jak bakalářka píše; nicméně ONV/KNV musely ÚV poslat nějaké své vlastní hodnocení proveden akce v daném regionu. Otázka zní: jak hodnotili pardubické regionální složky samy úspěch či neúspěch akce „Kulak“? O které složky šlo?
- (s. 33) – přímo na Zápotockého projev ze srpna 1953 nebyla na Pardubicku žádná bezprostřední reakce? Vzhledem k dané lokalitě by to bylo očekávatelné.

Výše položené otázky považuji za důležité, nicméně věřím, že v průběhu obhajoby budou zodpovězeny. Nenarušují však nijak celkový pozitivní obraz celé bakalářské práce, kterou N. Voráčová předložila. Zejména reálie Pardubicka a konkrétní příběhy soukromých zemědělců ukazují, že problematika kolektivizace má mnoho vrstev a lze na ni nahlížet z dalších úhlů. V navazujícím magisterském studiu se tak před studentkou otevírá nové pole pro výzkum, kterým lze sledovanou problematiku odborně rozšířit.

Závěrem tedy **doporučuji**, aby Nikola Voráčová **předstoupila k obhajobě bakalářské práce**. Pokud při vlastní obhajobě bude správně reagovat na položené otázky, **doporučuji hodnocení BP celkovou známkou:**

V Děčíně dne 19. 8. 2018

PhDr. Bc. Tomáš Hradecký, Ph.D.
Tajemník HIU FF UHK